

Naczelna Izba Aptekarska: Upał a leki – wysoka temperatura może niebezpiecznie zmienić ich właściwości.

Lato w pełni, temperatura w cieniu w wielu miejscach Polski przekracza 30 stopni Celsjusza. Musimy zadbać nie tylko o odpowiednie nawadnianie organizmu i ochronę przed przegrzaniem, ale przede wszystkim o leki, które przyjmujemy. Wielu pacjentów nie zdaje sobie sprawy, co może im grozić, gdy zażyją leki przechowywane zbyt długo w niewłaściwych warunkach. Wysoka temperatura lub ekspozycja na słońce mogą niebezpiecznie zmienić ich właściwości fizyko-chemiczne, które mogą mieć wpływ na aktywność substancji czynnej leku i powodować jej zmianę na substancję niebezpieczną dla organizmu ludzkiego.

Leki, które wymagają przechowywania w warunkach chłodniczych, należy bezwzględnie trzymać w lodówce a podczas ich transportu np. z apteki do domu, należy używać specjalnych torebek termolabilnych. Wiele leków powinno być przechowywanych w temperaturze pokojowej, czyli od 15 do maksymalnie 25 stopni Celsjusza. Tylko niektóre preparaty mogą być przechowywane w temperaturze niewiele wyższej, ale jedynie przez krótki czas. Jeżeli w pomieszczeniu, w którym trzymamy leki jest bardzo gorąco, musimy liczyć się z tym, że mogą one stracić swoją moc, a nawet mogą być groźne dla zdrowia. Tylko zapewnienie odpowiednich warunków przechowywania gwarantuje, że lek będzie skuteczny i bezpieczny w deklarowanym przez producenta okresie. Farmaceuci podpowiadają, na co należy zwrócić uwagę, co trzeba wiedzieć o przechowywaniu leków podczas upałów i czego unikać. Prosimy o zapoznanie się z poniższymi informacjami dla bezpieczeństwa własnego i swoich bliskich.

Etykieta na leku lub dołączona do niego ulotka dokładnie określają warunki przechowywania

Po pierwsze, czytamy etykiety na opakowaniu, jest tam wskazany zakres temperatur, w których leki powinny być przetrzymywane. Najczęściej jest to zakres temperatur do 25 stopni Celsjusza. Takie leki, nie powinny stracić swoich właściwości, gdy przez jeden, dwa dni, będą przechowywane w temperaturze wyższej niż 25 stopni. Warto pamiętać o prozaicznych sytuacjach, jak np. wożenie w samochodzie popularnych leków przeciwbólowych, które codziennie na słońcu nagrzewają się do niebotycznych temperatur a w nocy schładzają do kilkunastu stopni. Takie leki nie nadają się do spożycia.

Lodówka, lodówka, lodówka

Jeżeli jednak na opakowaniu leku podana jest konkretna temperatura przechowywania (zazwyczaj są to warunki chłodnicze 2-8 stopni Celsjusza), nawet krótki czas przetrzymywania takich preparatów w gorącym pomieszczeniu sprawia, że mogą być niebezpieczne dla zdrowia. Do grupy leków, których nie wolno przegrzewać należą przede wszystkim antybiotyki, insuliny, leki adrenergiczne czy choćby leki uspokajające. Kiedy antybiotyki przechowywane są w cieple, przestają być aktywne i tracą swoje właściwości terapeutyczne do walki z bakteriami. Bakterie w organizmie po podaniu takiego „przegrzanego” antybiotyku nie reagują na zaaplikowany preparat, co w konsekwencji sprawia, że terapia staje się nieskuteczna. Leki w sprayu również

zawsze powinny być trzymane w chłodniczych warunkach z dala od miejsc nasłonecznionych, a do ich transportu zawsze powinno używać się opakowań termicznych.

Wrażliwe na zmiany temperatury są również leki antykoncepcyjne, leki na tarczycę i inne zawierające w swoim składzie hormony. Zażycie takich leków, gdy substancja czynna zmieni swoje właściwości, może mieć nieodwracalne skutki. Preparaty te lubią chłodne miejsca i stałą temperaturę, nie nośmy ich w torebkach i nie zostawiamy w nasłonecznionych miejscach.

Leki powinny mieć sucho

Pozostałe warunki otoczenia także mają znaczenie dla trwałości leków. Według przepisów względna wilgotność powietrza w aptece nie powinna przekraczać 65%. Ma to związek z wpływem, jaki wilgotność wywiera na postaci leków takie jak tabletki, granulaty czy kapsułki, poprzez cząsteczki wody zawarte w powietrzu. Dlatego chowanie leków podczas upałów w ciemnej łazience nie jest dobrym rozwiązaniem. Czym może to grozić? Na przykład paski diagnostyczne do sprawdzania poziomu cukru we krwi, również lubią chłód i stałą wilgotność powietrza. Gdy jest bardzo wilgotno i gorąco, mogą powodować zły odczyt, a co za tym idzie złe dawkowanie insuliny. Warto dodać, że zmiany dawek leków stosowanych w leczeniu chorób przewlekłych, szczególnie podczas upałów, mogą być bardzo ryzykowne i niebezpieczne.

Słońce powoduje reakcje także po zażyciu leku

Zawsze należy czytać załączone do leków ulotki. Niektóre leki po ich zażyciu, powodują fototoksyczne lub fotoalergiczne reakcje skórne, gdy ciało wystawione jest na działanie promieni słonecznych. Do takich leków należą antybiotyki, leki przeciwzapalne, przeciwhistaminowe a nawet popularne zioła jak np. dziurawiec, który znajduje się w lekach antydepresyjnych.

Smak, zapach, kształt – zawsze ten sam

Produkty lecznicze, które podawane były działaniu wysokich temperatur mogą zmienić swoje właściwości fizyczne i chemiczne. Nie mniej jednak warto zwrócić uwagę na nietypowy zapach lub smak, zmieniony kolor tabletek bądź syropu, inny kształt lub lepkość kapsułek. Leki, w których zauważymy takie zmiany, nie powinny być przyjmowane, ponieważ mogą być niebezpieczne dla zdrowia.

Tomasz Leleno – rzecznik prasowy Naczelnej Izby Aptekarskiej